

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Quis sit eius actus? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

642 QVÆST. CXVII. ART. III.
æqualitatem in istis exterioribus rebus. Non autem ad eam propriè pertinet moderari interiores passionés. Vnde aliter pecunia est materia liberalitatis, & aliter iustitiæ.

ARTIC. III.

Virum vti pecunia sit actus liberalitatis?

592
Inf a 4.
Et quo 5
a. 23. ad
1. Et 4.
Et co. 4.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quòd vti pecunia non sit actus liberalitatis. Diuersarum enim virtutum diuersi sunt actus. Sed vti pecunia conuenit alijs virtutibus, sicut iustitiæ & magnificentiæ. Non ergo est proprius actus liberalitatis.

¶ 2 Præterea, Ad liberalitatem non solum pertinet dare, sed etiam accipere & custodire. Sed acceptio & custodia non videntur ad vsum pecuniæ pertinere. Ergo inconuenienter dicitur proprius actus liberalitatis vsum pecuniæ.

¶ 3 Præterea, Vsum pecuniæ non solum consistit in hoc quòd pecunia detur, sed in hoc quòd expendatur. Sed expendere pecuniam refertur ad ipsum expendentem: & sic non videtur esse actus liberalitatis. Dicit enim Seneca * in 5. de Beneficijs, Non est liberalis aliquis ex hoc quòd sibi donat. Ergo non quilibet vsum pecuniæ pertinet ad liberalitatem.

¶ SED contra est, quòd Philosoph. * dicit in 4. Ethic. Vnoquoque optimè vtiur qui habet circa singula virtutem. Diuitijs ergo vtiur optimè qui habet circa pecunias virtutem. Ille autem est liberalis. Ergo bonus vsum pecuniarum est actus liberalitatis.

RESPONDEO dicendum, quòd species actus sumitur ex obiecto, vt supra habitum est *. Obiectum autem, siue materia liberalitatis est pecunia, & quicquid pecunia mensurari potest, vt dictum est †. Et quia qualibet virtus conuenienter se habet ad suum obiectum, consequens est, vt cum liberalitas sit virtus, actus eius sit proportionatus pecuniæ. Pecunia autem cadit sub ratione bonorum vtilium: quia omnia exteriora bona ad vsum hominis sunt ordinata,

e. 1. non
multū a
prin. 10. 5

1. 2. q. 18
ar 2.
art. princ.
ad 2. arg.

nata. Et idèd actus proprius liberalitatis est pecunia, vel diuitijs vti.

Ad primum ergo dicendum, quòd ad liberalitatem pertinet bene vti diuitijs, in quantum huiusmodi: eo quòd diuitiz sunt propria materia liberalitatis. Ad iustitiam autem pertinet vti diuitijs secundum aliam rationem, scilicet secundum rationem debiti: prout scilicet res exterior debetur alteri. Ad magnificenciam autem pertinet vti diuitijs secundum quendam specialem rationem, id est, secundum quòd assumuntur in alicuius operis magni expletionem. Vnde & magnificencia quodammodo se habet ex additione ad liberalitatem, vt infra dicitur*.

Ad secundum dicendum, quòd ad virtuosum pertinet non solum conuenienter vti sua materia vel instrumento, sed etiam præparare opportunitates ad bene vteridum. Sicut ad fortitudinem militis pertinet non solum exercere gladium in hostes, sed etiam exacuere gladium, & in vagina conseruare. Sic etiam ad liberalitatem pertinet non solum vti pecunia, sed etiam eam præparare & conseruare ad idoneum vsum. * 9. 134.

Ad tertium dicendum, quòd sicut dictum est*, *ar. prae. ad 1. c. 3* propinqua materia liberalitatis sunt interiores passiones, secundum quas homo afficitur circa pecuniam. Et idèd ad liberalitatem pertinet præcipuè, vt homo propter inordinatam affectionem ad pecuniam non prohibeatur à quocumque debito vsu eius. Est autem duplex vsus pecuniæ. Vnus, ad seipsum, qui videtur ad sumptus vel expensas pertinere. Alius autem, quo quis vtitur ad alios, qui pertinet ad dationes. Et idèd ad liberalitatem pertinet, vt neque propter immoderatum amorem pecuniæ aliquis impediat a conuenientibus expensis, neque a conuenientibus dationibus. Vnde circa dationes & sumptus liberalitas consistit, secundum* Philosophum in 4. ** c. 1. 20. 5* Ethic. Verbum autem Senecæ est intelligendum de

Sf 2 libe-

644 QVÆST. CXVII. ART. IV.
liberalitate, secundum quod se habet ad dationes.
Non enim dicitur aliquis liberalis ex hoc quod sibi
aliquis donat.

ARTIC. IV.

593
Inf 9. 119
a. 1. ad 2
et 3 Et 4
eth. co. 3.
c. 1. ante
med to. 5
¶ 2 *Præterea, De hoc quod aliquis maximè intendit, nullus tristatur, neque ab eo cessat. Sed liberalis quandoque tristatur de his quæ dedit, neque etiam dat omnibus, ut dicitur in 4. Ethic. * Ergo ad liberalem non maximè pertinet dare.*
¶ 3 *Præterea, Ad illud implendum quod quis maximè intendit, homo vitur vijs quibus potest. Sed liberalis non est petitiuus, ut Philosoph. * dicit in 4. Ethic. cum per hoc posset sibi præparare facultatem alijs donandi. Ergo videtur, quòd maximè non intendat ad dandum.*
¶ 4 *Præterea, Magis homo obligatur ad hoc quòd provideat sibi quàm alijs. Sed expendendo aliquid, provideat sibi; dando autem, provideat alijs. Ergo ad liberalem magis pertinet expendere, quàm dare.*
S E D *contra est, quod Philos. * dicit in 4. Ethic. quòd liberalis est superabundare in datione.*
R E S P O N D E O *dicendum, quòd proprium est liberalis uti pecunia. Vfus autem pecuniæ est in emissione ipsius. Nam acquisitio pecuniæ magis assimilatur generationi, quàm vsui. Custodia verò pecuniæ, in quantum ordinatur ad facultatem utendi, assimilatur habitui. Emissio autem alicuius rei, quanto fit ad aliquid*

Ibid.

lib. 4. c. 1.
tom. 5.

Ibid.